

Särskilt yttrande

Kommunfullmäktige 2018-12-10

§ 192 Revidering av mål och budget

I underlagen till ärendet står det att den politiska plattformen för 2019-2022 ska presenteras av den aspirerande kommunledningen för kommunfullmäktige innan beslut om revidering av budgeten sker. Den politiska plattformen kom samma dag vilket knappast ger förutsättningar för ledamöterna att ta ställning till.

New public management

En betydande del av den föreslagna revideringen för 2019-2020 är nya excesser i New Public Management, där en ny internprissättning ska sjösättas. Man utlovar att den nya prismodellen är ett nollsummespel där förvaltningarna betalar mer för de gemensamma interna tjänsterna, men kompenseras genom ökade anslag med andra handen. Men det finns ett problem. För att fullt ut kompensera Utbildningsförvaltningen för den nya prismodellen kommer elevpengen höjas. Men höjs elevpengen för de kommunala skolorna, måste kommunen också höja för de privata skolorna. Så blir också fallet. Konsekvensen är nästan en miljon (926 tkr) i höjd elevpeng till de privata skolorna för att upprätthålla en konkurrensneutralitet.

Den nya internprissättningen är alltså kostnadsdrivande, i motsatt till den utlovade effektiviseringen. Vem vet om det stannar där? Varje privat skola med huvudet på skaft skulle ju ta den nya interna prismodellen i kommunen som intäkt för att det tidigare varit en dold subventionering av de kommunala skolorna och därmed ställa retroaktiva krav.

Den nya interna prismodellen känns som att skjuta sig själv i foten.

Politiska resurser och utökad politisk organisation

En annan viktig post i revideringen av budget för 2019-2020 är de ökade politiska resurserna. Socialdemokraterna och Moderaterna, med sina respektive stödpartier, kom i juni 2018 överens om utökade politiska resurser. Kostnaden för just detta beslut allena landar på 3,5 miljoner och

kommer tas ur kommunfullmäktiges reserv. Till det kan det komma ytterligare lokalkostnader då den nya organisationen kommer husera fler människor.

Vänsterpartiet vill påminna om att vi inte deltog i överenskommelsen, vi röstade inte för den och vi var inte ens inbjudna att diskutera de politiska resurserna. De som bär skulden till denna kostnadsökning får motivera det inför väljarna. Under de kommande fyra åren i mandatperioden kommer minst 14 miljoner av kommunens skattemedel gått åt till högre ersättningar till fler politiker. Vi önskar de andra partierna lycka till i den diskussionen.

Vänsterpartiet stöder dock förslaget på ändrad nämndorganisation, där kommunen får två nya nämnder; Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd, samt att Kultur- och fritidsnämnden delas i en Idrotts- och fritidsnämnd och en Kultur- och demokratinämnd. Just detta har en kostnad om 800 tkr. Men att få renodlade nämnder som kan fokusera och specialisera sig på ett mindre antal frågor har ett värde och chansen att det blir mer verkstad i kommunhuset ökar.

Socialförvaltningens ansträngda läge

Till de mer allvarigare aspekterna av budgetrevideringen handlar om Socialförvaltningens ansträngda läge. Det finns två saker som måste hanteras; innevarande års underskott och budgeten för 2019-2020. Detta ärende (§ 192) hanterar bara frågan om 2019-2020. 2018 hanteras i ett separat ärende (§193). Vänsterpartiet gör därför ett särskilt yttrande även under §193.

Vänsterpartiet kan börja med att hålla med kommunstyrelseförvaltningen om att budgeten för Socialnämnden bygger på felaktiga antaganden om befolkningsutvecklingen. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar:

”Det finns alltså en underliggande underfinansiering i storleksordningen 20-25 mnkr för 2019 som har sin grund i en större befolkningsökning än kommunen budgeterat.”

Så långt allt väl och därmed bör det inte ligga något kontroversiellt i att Socialnämnden får den budget den behöver i förhållande till befolkningsunderlaget. Problemet är dock att underskotten ser ut att bli större än så och att Socialförvaltningen satt in sparåtgärder. Det finns kritik från kommunstyrelseförvaltningen mot socialförvaltningens besparingar:

”Den föreslagna justeringen är högre än socialnämndens prognos för 2018. Anledningen är att kommunstyrelseförvaltningens uppfattning är att socialnämnden, i sin spariver, också dragit ner på kostnader som i längden inte är hållbara.”

Vi i Vänsterpartiet var kritiska i socialnämnden till de förslag på nedskärningar som presenterades i våras. Några av de saker som föreslogs att skära ner på var minskade medel till förebyggande arbetet bland barn och unga, minskade resurser till missbruksvården, minskade föreningsbidrag och minskade antal placeringar inom missbruksvård och socialpsykiatri genom *”återhållsamhet vid bedömningar av placeringsbeslut”*.

Vänsterpartiet anser att de här stora nedskärningar i verksamheten är fel sätt att hantera den redan ansträngda situationen. Vänsterpartiet tycker att istället bör underskottet avskrivas och bekostas genom att sänka det budgeterade resultatet, dvs sänka överskottet. Och i kommande budgetar ge tillräckliga medel till socialnämnden.

Fel förutsättningar för budget

Det är viktigt att ta fast på kommunstyrelseförvaltningens analys att socialförvaltningens budgetförutsättningar 2019-2020 var felaktiga när de togs i 11 juni 2018. De byggde på helt fel - för låga - befolkningsprognoser. Detta håller även socialförvaltningen med om:

“Det finns alltså en underliggande underfinansiering i storleksordningen 20-25 mnkr både för 2018 och för 2019 som har sin grund i en större befolkningsökning än kommunen budgeterat.”

Kommunledningens budget för socialnämnden 2019 var på 929 000 tkr. Vänsterpartiet budgeterade med 965 000 tkr för 2019; 36 miljoner mer. Så det misstag som gjorts i befolkningsprognosen hade kunnat hanteras inom ramen för Vänsterpartiets budget och det skulle kunna hanteras utan nedskärningar.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till ramhöjningen för 2019 är 18,0 miljoner kronor. Det är ganska bra. Men det är inte lika bra som de 20-25 miljoner som man borde ha kompenserats för om socialnämndens budget hade följt befolkningsutvecklingen och det är jättedåligt om socialnämnden dessutom ska ta med sig underskottet för 2018. Så här skriver socialnämnden 2018-11-20 om sin prognos för 2018:

“Prognos för hela året pekar på ett underskott på 15,7 mnkr, vilket är en förbättring med 6,3 mnkr från förra månaden. Utöver prognosen finns det en risk i intervallet +1,5 till -5,8 mnkr för helåret 2018.”

Nu finns det som sagt en punkt på dagordningen som rör socialnämndens ram för 2018 och förslaget är att det ska tillföras medel. Gott så. Från Vänsterpartiets sida hade det varit att föredra att punkten om socialnämndens ram för 2018 kom först, så man vet förutsättningarna för diskussionen om 2019. Skulle det bli ett negativt beslut på § 193 om att tillföra medel för 2018, så kommer de medel som föreslås tillförs 2019 vara helt otillräckliga och skulle i stort sett bara gå till att täcka ett eftersläpande underskott från 2018.

Kartläggning av hedersrelaterat våld

På kommunfullmäktigemötet 2017-11-06 fattade ett enigt kommunfullmäktige beslut om att socialförvaltningen, tillsammans med grund- och förskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, skulle göra en kartläggning av förekomsten av hedersrelaterat våld bland högstadi- och gymnasieelever. Kostnaden beräknades till 1,5 - 2,0 miljoner kronor.

Beslut i kommunfullmäktige ska, om inte annat sägs, verkställas så snart det är möjligt. I ytterst få fall finns det anledning att invänta t ex beslutets lagkraftvinnande eller invänta utgången av en klagotid, då man kan befara att beslutet kan och kommer överklagas och ett återställande av verkställt beslut inte är möjligt. Något sådant är det inte tal om i detta fall.

Det fanns inget i kommunfullmäktiges beslut 2017 som gav för handen att det var lämpligt att skjuta på kartläggningen till 2019, utan beslutet att förlägga kartläggningen till 2019 togs på socialnämndens möte 2018-02-13 efter att den ekonomiska krisen i förvaltningen var i full blom.

Till saken hör även att socialnämndens ordförande Petri Salonen uttryckligen var emot en kartläggning av det hedersrelaterade våldet. I ett interpellationsvar 2017-09-05 säger Petri Salonen:

“En omfattande anonym kartläggning som troligtvis inte ger oss mer information än vi redan har eller att lägga mer tid och resurser på förebyggande och uppfångande arbete för att stärka kunskapen hos personalen inom skola, fritids och socialtjänst.”

“Det är väldigt viktigt att lägga skattekrona på rätt insatser och inte på insatser som kommer visa på saker vi redan vet och arbetar emot.”

Hade kartläggningen av förekomsten av hedersvåld i kommunen kunnat genomföras under 2018 om socialförvaltningens ekonomi varit i ordning? Hade kartläggningen av förekomsten av hedersvåld i kommunen kunnat genomföras under 2018 om kommunledningen prioriterat det?

Hade det bara varit fråga om en undersökning kanske det inte varit hela världen. Med poängen med undersökningen är ju att när den är klar ska kommunfullmäktige rulla ut nästa steg med, för kommunen, skräddarsydda åtgärder mot hedersrelaterat våld.

Varje dag som går utan åtgärder är en förlorad dag i kampen mot det hedersrelaterade våldet.

Särskilt yttrande

Vi valde att lägga ett särskilt yttrande i det här ärendet. Den politiska plattformen kom samma dag. Förutsättningarna för socialnämndens budget är osäkra. De underlag som vi skulle behöva för att formulera ett motförslag till revidering av mål och budget, t.ex. socialnämndens nedskärningar och effekter, fanns inte tillgängliga vid sammanträdet. Tydligt är dock att det var Vänsterpartiet som i juni var det parti som presenterade en budget med mest resurser till socialnämnden.

Samuel Skånberg (V)